IL-FERĦ TAN-NISRANI FI KRISTU

Fr Charles Buttigieg

Ħarsa lejn it-Tagħlim fl-Ittra ta' San Pawl Appostlu lill-Filippin

"Hu li kellu n-natura ta' Alla ma qagħadx ifittex tiegħu li hu daqs Alla, iżda xejjen lilu nnifsu billi ħa s-sura ta' lsir; sar jixbah lill-bnedmin, u deher minn barra bħala bniedem; huwa umilja ruħu billi obda sal-mewt, anzi sal-mewt tas-salib." (Filippin 2:6-8)

L-Ittra lill-Filippin

Wara li rajna flimkien iż-żewġ ittri ta' San Pawl lill-Korintin, issa jmiss nitrattaw erba' ittri oħra f'din is-sensiela, liema ittri huma mlaqqmin bħala 'mill-ħabs', għaliex inkitbu meta San Pawl kien għaddej minn mument ta' kustodja ta' priġunerija, dawn huma: l-ittra lill-Filippin li se naraw f'din il-ħarġa, u l-ittri lill-Efesin, lill-Kolossin u lil Filemon.

L-ittra lill-Filippin aktarx inkitbet meta San Pawl kien miżmum taħt kustodja libera jew arrest domiċiljari f'Ruma, b'suldat għassa miegħu bil-fakultà li jkompli l-predikazzjoni tiegħu (ara Atti 28:16-31), u dan wara li telaq bħala priġunier minn Malta fis-sena 60 W.K. Xi wħud isostnu però li din l-ittra setgħet inkitbet jew minn Efesu, jew Korintu jew Ċesarea Marittima fil-Palestina u għalhekk qabel is-sena 60 W.K., liema postijiet huma marbuta ma' xi priġunerija li kienu ta' diversi tipi, li għadda minnhom San Pawl. Huwa fatt ċertissimu, li San Pawl kien fil-ħabs minħabba l-Evanġelju diversi drabi, f'postijiet differenti. Skont l-ewwel ittra ta' Klement ta' Ruma lill-Korintin, San Pawl safa seba' darbiet marbut bil-ktajjen.

Hija miktuba għall-insara ta' Filippi, fil-Maċedonja, li tinsab fil-grigal tal-Greċja tal-lum, l-ewwel belt fl-Ewropa li fiha mar San Pawl fit-tieni vjaġġ missjunarju, wara li fi Troas kellu viżjoni billejl li jmur hemm (ara Atti 16:6-15). Dan kien 'turning-point' importanti fil-ħidma missjunarja ta' San Pawl, fil-*plantatio ecclesiarum*, jiġifieri fil-ħidma tiegħu 'ta' tħawwil tax-xitla tal-Knisja' f'diversi bliet ta' dak iż-żmien; għaliex jidher li San Pawl ma kienx sejjer fil-Punent fl-Ewropa, imma lejn l-Lvant fil-Bitinja, fin-naħa ta' fuq tal-Asja Minuri fejn il-Baħar l-Iswed: "X'ħin waslu fi truf il-Misja, riedu jibqgħu sejrin sa Bitinja imma l-Ispirtu ta' Ġesù ma ħallihomx" (Atti 16:7). Filippi kienet kolonja qawwija Rumana, bil-privileġġ ruman *ius italicum* fejn il-komunità kienet tgawdi kull protezzjoni tal-liġi Rumana. Qribha kien hemm il-port importanti ta' Neapolis. L-isem tagħha kien għal missier Alessandru l-Kbir, Filippu Re tal-Maċedonja, liema isem bil-Grieg ifisser 'wieħed li jħobb iż-żwiemel', għax kienet appuntu mwaqqfa minnu madwar is-sena 358 Q.K. Din il-komunità kienet għal Pawlu l-'ferħ u l-kuruna tiegħu' u diversi drabi huwa rċieva l-għajnuna minn għand din il-komunità: "għax meta kont Tessalonika bgħattuli għal darba tnejn, dak li kont neħtieġ" (Fil 4:16; ara ukoll 2 Kor 11:19). Ġewwa Filippi naraw il-konverżjoni, anzi l-ewwel konverżjoni fl-Ewropa dik ta' mara, ta' Lidja minn Tijatira (fl-Asja Minuri) u l-familja tagħha (ara Atti 16:14-15), għandna ukoll il-konverżjoni tal-għassies Ruman tal-ħabs tal-Filippi u l-familja kollha tiegħu (ara Atti 16:30-33). F'din l-ittra, imwassla lill-Filippin permezz tal-kollaboratur Epafroditu, San Pawl jiftaħ qalbu magħhom u jurihom

il-pjanijiet tiegħu għalihom li jibgħatilhom lil Timotju, filwaqt li jinkoraġġihom fil-mixja ta' ħajja ġdida nisranija li kienu qed jagħmlu u ma jagħtux każ tat-tfixkil.

Il-Ferħ tan-Nisrani

Meta wieħed jifli sewwa din l-ittra jinduna b'dan l-ispirtu ta' ferħ li bih San Pawl jikteb din l-ittra, liema ferħ huwa ried inissel fil-komunità: "NIżżi ħajr lil Alla tiegħi kull meta niftakar fikom; u kull darba li nitlob għalikom ilkoll, nitlob bil-ferħ minħabba s-sehem li intom ħadtu fit-tixrid tal-Evanġelju mill-ewwel jum sa issa. U jien qalbi qawwija li Dak li beda fikom dax-xogħol ta' fejda, ikomplih sa ma jtemmu fil-jum ta' Kristu Ġesù. Intom dejjem f'qalbi" (Fil 1:3-8). Naraw fl-ittra l-ferħ tal-Evanġelju ta' Kristu, il-ferħ li tnissel il-fidi, il-ferħ fit-talb, il-ferħ tal-konverżjoni, il-ferħ bħala don, il-ferħ tal-laqgħa, u anke l-ferħ marbut mat-tbatija għal Kristu: "u dan iġegħilni nemmen li nibqa' u ndum magħkom ilkoll għall-aħjar tagħkom u għall-ferħ tal-fidi tagħkom, biex tifriħu bija fi Kristu Ġesù meta nerġa' niġi għandkom" (Fil 1:25-26). Dan il-ferħ m'huwiex biss sentiment imma huwa marbut mal-persuna ta' Ġesù Kristu: "jiena nifraħ fuq li nifraħ magħkom ilkoll. U hekk ukoll intom għandkom tifirħu fuq li tifirħu miegħi" (Fil 2:18). L-imħabba tal-komunità għal Pawlu kienet fuq kollox espressjoni tal-imħabba għal Kristu u għalhekk taqbel ħafna hawnhekk il-frażi ta' San Ġwann Kriżostmu *Cor Pauli cor Christi*, 'Qalb Pawlu, Qalb Kristu', jiġifieri nagħrfu l-qalb ta' Kristu permezz dik ta' Pawlu. Żgur li dan l-ispirtu ta' ferħ li naraw f'din l-ittra għen ħafna lill-insara u fit-tixrid tal-Evanġelju ta' Kristu.

L-Innu Kristoloġiku

Fil-Kapitlu 2 versi 6-11 insibu kapulavur ta' innu li juri l-kobor tal-Misteru tal-Inkarnazzjoni u tar-Redenzjoni permezz ta' Kristu: "Hu li kellu n-natura ta' Alla ma qagħadx ifittex tiegħu li hu daqs Alla, iżda xejjen lilu nnifsu billi ħa s-sura ta' lsir; sar jixbah lill-bnedmin, u deher

minn barra bħala bniedem; huwa umilja ruħu billi obda sal-mewt, anzi sal-mewt tas-salib. Għalhekk Alla għollih sas-smewwiet, u tah isem li hu fuq kull isem, biex fl-isem ta' Ġesù il-ħlejjaq kollha fis-sema, fl-art u taħt l-art jinżlu għarkopptejhom, u kull ilsien jistqarr li Ġesù Kristu hu l-Mulej għall-glorja ta' Alla l-Missier".

Żgur li dan l-innu lil Kristu (għalhekk kristoloġiku) li jurina San Pawl, kien użat fit-talb u fil-liturġija tal-ħajja tal-ewwel insara. Fih naraw il-qofol tat-tagħlim ta' San Pawl dwar Ġesù Kristu (Kristoloġija Pawlina) li għalih kien kollox: "Għax għalija l-ħajja hi Kristu u l-mewt qligħ" (Fil 1:21). Żgur li tkun idea tajba li nimmeditaw dan l-innu, tant li iktar ma nibdew naqrawh nibdew inkantawh f'ispirtu ta' ferħ.

Konklużjoni

In-nisrani għalhekk huwa mistieden li jibni ħajtu fuq l-eżempju ta' Kristu li rebaħ billi obda sal-mewt tas-salib. Nilqgħu għalhekk l-istess awgurju li jagħmel San Pawl lill-Filippin: "U jien dan nitlob: li l-imħabba tagħkom tikber u toktor dejjem iżjed bil-għerf u b'kull dehen, biex tistgħu tagħrfu tagħżlu l-aħjar, u mbagħad tkunu safja u bla ebda ħtija fil-jum ta' Kristu" (Fil 1:9-10).

Biblijografija

Buckley, T.W., *Apostle to the Nations. The Life and Letters of St. Paul*, Boston (MA) 1981.

Għidelli, C., *Un Anno con San Paolo*, Lettera dell'Arcivescovo di Lanciano – Ortona per l'anno dedicato a San Paolo, Torino 2008.

Gnilka, J., *Lettera ai Filippesi*, Roma 1986.

Hawthorne, G.F., "Lettera ai Filippesi", in G.F. Hawthorne – R.P. Martin – D.G. Reid (eds.), *Dizionario di Paolo e delle sue Lettere*, Torino 2000, 632-642.

Ware, J.P., *The Mission of the Church in Paul's Letter to the Philippians in the Context of Ancient Judaism*, *Novum Testamentum Supplements* 120, Leiden 2005.

Watson, D.F., "A Rhetorical Analysis of Philippians and its Implications for the Unity Question", *NT* 30 (1988) 57-88.